

Farsund, 18/5-2025

Til Farsund kommune
ved ordfører Ingrid M. Williamsen og varaordfører Pål Hals
samt øvrige medlemmer av Farsund formannskap:
Lars Tjelland, Jostein A. Kydland, Arnt Abrahamsen og Elisabeth Stølen

Kopi: Kommunedirektør Ståle ManneråK Kongsvik,
Avisen «Lister» ved redaktør S. Havaas

Vedr. søknad om igangsetting av riving, Storgaten 19, Farsund

Vi leser i kommunens postliste at kommunen søker seg selv om tillatelse til igangsetting av riving av Storgaten 19 i Farsund.

Som kjent har Fortidsminneforeningen i Farsund innbitt kjempet for å bevare dette rød-listede huset som også er i Riksantikvarens NB! register, som er en viktig del av byens unike arkitektoniske og verneverdige arv.

Vi erkjenner at vår andre klage til Statsforvalteren (av rivingsvedtaket) ikke førte frem - slik vår første klage gjorde. Geir Heitmann (som privatperson) har derfor varslet Farsund kommune om at det planlegges å bringe saken inn for Sivilombudet på grunn av mangelfull saksutredning/saksbehandling både hos kommunen og hos Statsforvalteren. Det er ett års frist for å gjøre det - etter siste vedtak hos Statsforvalteren (altså er fristen høsten 2025). Fortidsminneforeningen i Farsund støtter en slik klage. Bakgrunnen for en klage til Sivilombudet vil bl.a. bygge på at kommunen ikke har utført den saksutredningen som i første runde ble påpekt som mangelfull (f.eks. befaring [fylkeskommunen], vurdering av alternativ bruk av bygget (og verneverdighet) samt en behovsanalyse ift. parkeringssituasjonen). I tillegg vil en riving utløse en ikke vedtatt/behandlet utbygging som det ikke er budsjettet for - altså en utgift for kommunen av ukjent størrelse.

Vi finner det faktisk temmelig maktarrogant av kommunen å iverksette riving før en prosess overfor Sivilombudet er sluttført.

Hvis vi løfter blikket litt fra jussen, så er det jo slik at Farsund kommune kjøpte eiendommen for å bygge et parkeringshus der. Det var forklarlig at kommunen da var presset til å agere fordi man antok at utbyggingen av Eilert Sundt VGS ville øke parkeringsbehovet vesentlig. Man kjøpte altså eiendommen for å sitte på en mulighet til å avhjelpe dette. Etter vår vurdering ble ikke parkeringssituasjonen i ettertid så prekær som man fryktet. Det er f.eks. daglig ledig parkering på «Boas plass». Derfor kan man si at den «forsikringen» kommunen kjøpte ikke lenger er nødvendig. Da er det - igjen etter vår forenings oppfatning, logisk å selge eiendommen - altså si opp forsikringen.

Fortidsminneforeningen sentralt har ved to anledninger uttrykt interesse overfor kommunen for å kjøpe huset for å restaurere det. Dette har begge gangene blitt avvist uten politisk behandling. Også andre aktører kan kanskje tenke seg å kjøpe eiendommen for restaurering (slik som tilfellet var da kommunen kjøpte eiendommen i sin tid).

Hva er så planen? Slik vi forstår det, så vil man rive huset i juni og planere en plass med om lag 15 parkeringsplasser. Noe parkeringshus er ikke planlagt/prosjektert og heller ikke kostnadsberegnet - selv om det var et parkeringshus som tydelig kom frem som bakgrunn for å kjøpe eiendommen i sin tid. Vi har ikke registrert en plan for bevaring av bygningsdetaljer i forbindelse med rivingen.

Vi skal altså miste et verneverdig, rød-listet og NB-registrert bygningsmiljø i bytte mot en håndfull parkeringsplasser. Alternativet til en håndfull parkeringsplasser er nødvendigvis å bygge et parkeringshus. Da man ville gjøre det i Sortland for få år siden, ble det der kalkulert med en kostnad på kr 500.000 per plass for et nøkternt og lite pent bygg. Skal man bygge 90 parkeringsplasser (som har vært antydnet i Farsund) vil det altså koste minimum kr. 45 millioner (pluss økning i byggekostnader og i tillegg kjøps- og rivingskostnader). Er det realistisk å tro at Farsund kommune vil kunne prioritere et slikt prosjekt med dagens stramme budsjetter? Ingen kan vel for alvor mene at det skal innføres parkeringsgebyr når de to nærmeste og konkurrerende handelssentra (Vanse og Lyngdal) ikke har slike gebyrer.

Vi tror ikke et parkeringshus er realistisk, og derfor vil vi sterkt anbefale kommunepolitikerne om å stoppe riving og selge huset med et servitutt om (i hvert fall) utvendig restaurering. Man behøver heller ikke å selge hele eiendommen - noe av tomten kan beholdes til f.eks. en utvidelse av Byparken (som forøvrig fyller 150 år i år). Kanskje det faktisk kan bli plass til noen få parkeringsplasser også?

I vårt distrikt har vi to klare eksempler på at vedtatte rivingsaker har blitt omgjort med formidabel suksess. Politikerne i Farsund vedtok i sin tid rive Backes bu. Politikerne i Lyngdal vedtok rive Villa Bergheim (nå Inger-stiftelsen). Absolutt ingen vil i dag si at det var feil å omgjøre disse rivingsvedtakene.

Vi ber politikerne i Farsund om å løfte blikket også i denne saken og se andre muligheter (f.eks. parkering ved Amfi - hvis man fortsatt mener at det er et parkeringsproblem i Farsund sentrum) slik at vi unngår en uopprettelig feil! Det er simpelthen feil og historieløst å rive noe som er kulturhistorisk verneverdig uten, i det minste, å vise innbyggerne (les velgerne) hva som skal komme i stedet - og hva det vil koste! Selg Storgaten 19 til noen som vil bevare huset!

Med vennlig hilsen

Styret i Fortidsminneforeningen, Farsund lokallag
ved styreleder Geir Heitmann